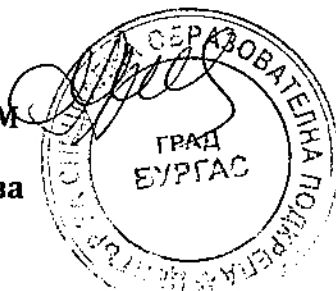

ЦЕНТЪР ЗА СПЕЦИАЛНА ОБРАЗОВАТЕЛНА ПОДКРЕПА гр. БУРГАС

УТВЪРЖДАВАМ

Баля Мантарева

ДИРЕКТОР

ГОДИШНА ТЕРАПЕВТИЧНА ПРОГРАМА

АРТ ТЕРАПИЯ С РОДИТЕЛИ

ЗА УЧЕБНАТА 2022/ 2023 ГОДИНА В ЦСОП- ГР.БУРГАС

Програмата за арт терапевтична работа с родители на деца с нужда от специална образователна подкрепа ще се опита да насърчи родителите, да развиват уменията си да бъдат по-приемащи и по-адекватни както по отношение на себе си като личности, така и по отношение на децата си като родители. Да ги подкрепи в изпълнението на тази роля като се развият техните умения за общуване, доверие и приемане на детето. Да работи да се активират техните ресурси за личностно развитие и пълноценен начин на живот, въпреки отдадеността им към проблемите на децата. Програмата е разработена като е съобразена с потребностите от разбиране и подкрепа в общност от подобни, в защитена групова среда. По същество програмата има за цел да допринесе за изграждане на доверие между родителя и детето, да подкрепи връзката и общуването между родител и дете по позитивен начин, както и да подкрепи родителя в отглеждането и възпитанието на детето, като го запознае с положителен опит на други родители и алтернативни позитивни стратегии. Участието в арт терапевтичната програма на родителите, представителите на децата или лицата, които полагат грижи за децата, ще ги провокира да бъдат активни участници и партньори на центъра за специална образователна подкрепа в образователния процес.

Що е арт терапия - лечение чрез изкуство. Процес на осъзнаване и промяна на психоемоционалното състояние чрез творчеството, което прави връзка с несъзнатото в нас.

Цел: Да се работи за по-добра лична емоционална компетентност и себепознаване като важен фактор за повишаване на родителския капацитет. Да се развива способност за разпознаване и изразяване на собствените емоции и

уменията за самоизразяване и комуникация. Да се работи за подпомагане на социалната интеграция и личностната реализация на родителите на деца от ЦСОП, защита на човешкото им достойнство и правото им на пълноценен и нормален начин на живот чрез създаване на защитена, подкрепяща общност, чрез осъзнаване и удовлетворяване на нуждата от споделяне на проблеми и обмен на добър личен опит.

1. Индивидуална и групова арт-терапията с родители:

Терапевтичната група от родители на деца с нужда от специална образователна подкрепа е общност от себеподобни и има силата на група за взаимопомощ. Тя осигурява защитена среда, която с времето изгражда взаимно доверие и дава свобода да споделиш без да бъдеш съден. Групата от хора с подобни проблеми реагира с разбиране и дава силна подкрепа и алтернативни подходи за справяне, които идват от личен опит на участниците в групата.

Заниманията с арттерапия, от друга страна дават възможност да се измести фокуса от детето и семейството, без да се игнорира или омаловажава, като се сложи акцент върху работа за себепознание, личностно израстване и емоционална компетентност на родителите. Тяхното лично израстване ще повиши и родителския им капацитет като цяло. Включват се разнообразни техники и упражнения като целта е стимулиране на спонтанност, и влизане в контакт с несъзнатото, с отхвърляни и съзнателно подтиснати емоции, мисли и състояния. За по-пълно възприемане на себе си се използват индивидуални и групови упражнения, които позволяват работа за себепознание и личностно развитие и имат терапевтично въздействие чрез промяна в отношението към проблемите и търсене на адекватни решения.

Примерни актуални теми:

- Споделяне на лични проблеми : кризи, стресови преживявания, грижа за другите, пренебрегване на себе си.
- Как да признаем, че не се справяме и да поискаме помощ?
- Как да осъзнаем собствената си стойност, важност и уникалност?
- Как да се грижим за себе си и да се самоуважаваме, за да сме по-полезни на тези които обичаме?
- Задушаващата обич и прекомерната грижа – как да намерим мярката?
- Кои са важните за нас хора, на които можем да разчитаме?
- Как да намерим смисъл и мотив да продължим напред?
- Как да живеем с болестта и страха?
- Как да работим с детето у дома?
- За нуждата от нашето внимание и към другите деца от семейството.

- Изпитанията на партньорските отношения в семейството, когато имаме специално дете.
- Работа по актуални теми, възникнали в работния процес.

2. Участие в арт терапевтични сесии дете-родител:

- родителите да бъдат активни участници и партньори на центъра за специална образователна подкрепа в терапевтичния процес ;
- да усвоят различни методи и подходи за взаимодействие с детето у дома с цел създаване и развитие на полезни социални умения за самостоятелен и независим живот на детето;
- да придобият знания и умения за подкрепа и реализиране на социалното включване на детето;
- да работят за личностно развитие, висока самооценка и удовлетвореност с цел повишаване на родителския капацитет.

3. Участие в обучения и тренинги за повишаване на родителския капацитет, чрез усвояване на различни методи и подходи за взаимодействие с детето у дома с цел създаване и развитие у него на полезни социални умения за самостоятелен и независим живот;

4. Привличане на родителите в подготовката на училищни празници.

- Участие на родители в изработването на училищна украса във връзка с предстоящи празници - Нова година, Баба Марта, Великден и други;
- Съдействие в подготовката на костюми и декори за празнични програми;
- Участие в арт ателиета за изработване на коледни късмети, сувенири мартеници и др.

Изготвил: ВЕСЕЛКА ЙОРДАНОВА

Арт терапевт в ЦСОП Бургас

ПЛАН за работа с родители през учебната 2022/23 година

1. Провеждане на индивидуални консултации с родители.
Срок: през учебната година *Отговорник: арт терапевт*
2. Участие на родителите в съвместни арт терапевтични сесии с децата.
Срок: през учебната година, при заявка от родителите
Отговорник: арт терапевт
3. Привличане на родителите в подготовката на училищни празници:
 - начало на учебната година ;
 - среща за разясняване на работата в часовете за арт терапия и набавяне на художествени материали;
 - празненства за рожденните дни на децата;
 - Коледно тържество;
 - Великденски празник;
 - Край на учебната година.*Срок: през учебната година и в навечерието на празниците.*
Отговорник: арт терапевт, класни ръководители
4. Участие на родители в изработването на училищна украса във връзка с предстоящи празници :
 - Нова година;
 - Баба Марта;
 - Великден и други.*Срок: през учебната година и в навечерието на празниците*
Отговорник: арт терапевт
5. Периодични групови срещи с арт терапевта и психолога на училището.
Срок: през учебната година *Отговорник: арт терапевт, психолог*
6. Провеждане на тематични групови занимания за повишаване на родителския капацитет и коментиране на типични казуси от ежедневието на родителите на деца с увреждания.
 - „Най-добрата майка“ срок: 8 март
 - „Учители и родители в един отбор с грижа за децата“ срок: месец април
 - „Нашите деца – наша радост и грижа!“ срок: 1 юни*Отговорник: арт терапевт, психолог*
7. Обучение на родители за съвместни занимания с децата при домашни условия.
Срок: месец май *Отговорник: арт терапевт, психолог*

Изготвил: ВЕСЕЛКА ЙОРДАНОВА

Art терапевт в ЦСОП Бургас

ЦЕНТЪР ЗА СПЕЦИАЛНА ОБРАЗОВАТЕЛНА ПОДКРЕПА гр. БУРГАС

УТВЪРЖДАВАМ

Валя Мантарева

ДИРЕКТОР

ГОДИШНА ТЕРАПЕВТИЧНА ПРОГРАМА

ПО АРТ ТЕРАПИЯ

ЗА УЧЕБНАТА 2022/ 2023 ГОДИНА В ЦСОП- ГР.БУРГАС

Общо представяне на програмата

Годишната програма е разработена за допълнителна подкрепа за личностно развитие - АРТ ТЕРАПИЯ за деца със специални образователни потребности , обучавани в изнесени паралелки I-VII клас в ЦСОП-гр. Бургас

Корекционната работа включва индивидуална и групова работа.

Учениците включени в арт терапевтичната програма са разпределени в три модула според езиково-говорните и комуникативна умения.

1.Индивидуална арт терапия - за деца и ученици със затруднена вербална комуникация

2.Индивидуална арт терапия - за деца и ученици с добра вербална комуникация

3.Групова арт терапия с деца и ученици – от 3 до 6 деца с добра вербална комуникация

Арт терапията е лечение чрез изкуство. Процес на осъзнаване и промяна на психоемоционалното състояние чрез творчеството, което прави връзка с несъзнатото в нас.

Цел: Основната цел на арт терапевтичната дейност е общата активизация на децата с увреждания и нарушения, развитие на навици за социално взаимодействие и практически навици, мобилизация на креативността, себеизразяване и развитие на когнитивните възможности.

- Да се създаде защитена среда;
- Да се развива фината моторика и уменията за самоизразяване и комуникация;
- Да стимулира проявата на творческата мисъл и креативност;
- Да работи за по-добра емоционална компетентност и самопознаване.

Предимства на арт-терапията при деца:

Когато вербалният контакт с детето е затруднен, общуването чрез рисунки, танц, истории, играчки и т.н. е по-естествено и разбираемо за децата. Понякога невербалната форма за общуване е единствен инструмент за проясняване и реагиране на силни, интензивни чувства. Отчита се повишаване на самооценката на децата - при интерес от страна на другите към резултатите от творческата им дейност. Арт терапията е безопасен метод за изразяване на агресивни чувства в социално-приемлива форма и като седативно средство при психомоторна възбуда. Помага за организиране на вътрешния хаос: възниква чувство за вътрешен контрол и ред. Има функция релаксация. Ускорява създаването на атмосфера на доверие и взаимно приемане чрез пораждането на положителни чувства. Развива психическите процеси - усещания, възприятия, представи, памет, мислене и въображение.

Фактори за създаване на среда за емоционално развитие:

Арт терапията дава емоционална подкрепа. Емоционалната среда включва приемане, емпатия и топлина и кара децата да се чувстват спокойни, сигурни, и ценени. Признаването на емоциите на детето е важен момент. То трябва да не се въздържа и отрича от показване на емоции, защото няма правилни и неправилни емоции - след като съществуват, детето има основания за това, което изпитва. Учи се да изразява чувствата с думи. Децата изучават света най-добре в контекста на своите преживявания, затова техните емоции трябва да се назовават и описват точно когато ги преживяват. Така между детето и терапевта се формира доверие и то може да разчита на постоянна реакция от страна на възрастния, а той е длъжен да моделира желаното поведение като зачита сътрудничеството, компромисите и изразяването на емоциите. Стратегиите за стимулиране на просоциално поведение включват възползване от естествено възникващи ситуации за определяне на просоциалните действия на децата, редуването на децата при осъществяване на дейност е начин на сътрудничество между тях, създаване на възможности те да си помагат и взаимодействат.

Механизми за въздействие:

- Възможност за експресиране (спонтанно изразяване);
- Специфични възможности за себепознание;
- Специфични възможности за общуване.

Използвани методи на изобразителното изкуство:

Рисуване, скулптура, моделиране, апликация, колаж, приложни техники и други изкуства :работа с текст; драматизация, музика (слушане и възпроизвеждане); танц и движение.

Използвани материали:

Моливи, пастели, флумастери, бои, ножици, лепила, пластелин, глина, четки с различна големина, цветен картон и различни видове хартия, листи за рисуване (различен формат), списания, опаковки, картинки, домакински материали; различни природни и текстилни материали.

Използвани техники:

Работа с различни материали за овладяване на практически навици. Включват се разнообразни техники и упражнения като целта е стимулиране на спонтанност, самостоятелност и развитие на когнитивните способности / внимание, памет, мислене/, тясно свързани с практическата дейност и адаптивните възможности на личността на всяко дете. За по-пълно възприемане на себе си се използват група от упражнения, които позволяват на детето да отрази възприемането на самото себе си и на своите отношения с другите и помага за убеждаването на детето в неговите възможности. Конкретните техники и теми за работа са заложи в план за работа на арттерапевта.

Форми на занимания по арттерапия:

1.Индивидуална арттерапия - за деца и ученици със затруднена вербална комуникация

Специфични цели:

- подобряване на фината моторика;
- намаляване на тревожността;
- насърчаване на себеизразяването;
- формиране комуникативни навици.
- работа за емоционална компетентност;

Методи на работа:

- индивидуална работа за осъществяване на добър контакт с терапевта;
- работа за преодоляване на стереотипи на поведение и себеизразяване;
- усвояване на техники за работа с ръцете за подобряване на фината моторика;
- работа за емоционална компетентност чрез експресивни техники за използване на арт материалите;
- разнообразие и промяна в темите и материалите за работа – по-големи възможности за себепознание и изразяване.

2.Индивидуална арт терапия - за деца и ученици с добра вербална комуникация

Специфични цели:

- подобряване на фината моторика;
- намаляване на тревожността;
- работа за емоционална компетентност;
- насърчаване на себеизразяването;
- развитие на въображение и креативност;

- развитие на чувството за естетика.
- развитие на умение за решаване на проблеми;

- развиване на когнитивните умения;

- формиране комуникативни навици.

Методи на работа:

- индивидуална работа за осъществяване на добър контакт с терапевта;
- работа за преодоляване на стереотипи на поведение и себеизразяване;
- усвояване на техники за работа с ръцете за подобряване на фината моторика;
- Работа за себеизразяване и емоционална компетентност чрез експресивни техники за използване на арт материалите;
- разнообразие и промяна в темите и материалите за работа – по-големи възможности за себепознание и изразяване.

3. Групова арттерапия с деца и ученици – от 3 до 6 деца с добра вербална комуникация

Специфични цели:

- развитие на социални умения и отношения;
- оказването на взаимна подкрепа и подражание;
- преодоляване на индивидуалните задръжки и затруднения;
- формиране на умение за вземане на решения;
- формиране на умения за работа в екип;
- промяна на поведенческите стереотипи чрез взаимодействията между членовете на групата и развитието на груповата динамика;
- повишаване на самооценката.

Методи на работа:

- създаване на защитена среда за споделяне и “трениране” на нови поведенчески модели и взаимоотношения;
- предоставяне на пространство за себеизява и експериментиране с различни техники и материали;
- упражнения за стимулиране на креативност и творческата мислене;
- групови упражнения за провокиране на екипност при решаване на творчески задачи;
- работа за укрепване на личностната единтичност и чувството за групова принадлежност.

Изготвил: ВЕСЕЛКА ЙОРДАНОВА
Арт терапевт в ЦСОП Бургас